

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA SPOLEČENSKÝCH VĚD

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Zajícová Michaela

Historie gymnaziálního školství v městské části

Ostrava-Zábřeh

OLOMOUC 2022

vedoucí bakalářské práce: PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.

Čestné prohlášení

Tímto čestně prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracovala samostatně a pod odborným dohledem PhDr. Pavla Kopečka, Ph.D. K vypracování bakalářské práce jsem využila pouze odbornou literaturu a odborné zdroje.

Olomouc 2022

Podpis:

Poděkování

Ráda bych ve své práci poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Pavlovi Kopečkovi, Ph.D., za poskytnutí cenných rad a odborný dohled.

Také bych ráda poděkovala pracovníkům knihovny města Ostravy, vedení obou gymnázií a učitelům za užitečné rady, zprostředkování školních historických dokumentů a fotografií.

Obsah

Úvod	5
1 Historie městské části Ostrava-Zábřeh.....	7
2 Historie zábřežského školství od 16. století do současnosti.....	9
3 Historie gymnázia Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a	12
3.1 Počátky gymnázia od 50. let 20. století	12
3.2 Historie gymnázia v 60. letech 20. století	13
3.3 Historie gymnázia v 70. letech 20. století\.....	15
3.4 Historie gymnázia v 80. a 90. letech 20. století	16
3.5 Historie gymnázia od roku 2000 až po současnost.....	17
3.6 Významní absolventi školy	20
4 Historie Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátopkových Ostrava	21
4.1 Historie Sportovního gymnázia od roku 1983 do roku 2000.....	21
4.2 Historie Sportovního gymnázia od roku 2001 do roku 2015.....	22
4.3 Historie Sportovního gymnázia od roku 2016 do současnosti.....	25
4.4 Významní absolventi gymnázia podle sportovního zaměření	27
Závěr.....	30
Seznam použité literatury	32
Seznam příloh	36
Přílohy	37
Anotace.....	40

Úvod

Jako téma své bakalářské práce jsem zvolila *Historie středního školství v městské části Ostrava-Zábřeh*. Konkrétně jsem vybrala užší zaměření na dvě gymnázia, na Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a a na Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových. Toto téma má pro mě velmi osobní význam, protože jsem na Gymnáziu Ostrava-Zábřeh osm let studovala, a proto mě zajímala historie školy i okolí, ve kterém se nachází. Jelikož je gymnázium umístěno v areálu spolu se Sportovním gymnáziem Dany a Emila Zátopkových, rozhodla jsem se ve své práci věnovat i této sousední škole.

Cílem mé práce je podat ucelený přehled dějin městské části Ostrava-Zábřeh a vývoje školství v dané oblasti. Konkrétně jsem se pak zaměřila na historii daných gymnázií od vzniku až do současnosti a na významné absolventy obou škol. Práce je rozdělena do čtyř kapitol, přičemž poslední dvě jsou rozděleny ještě do dalších podkapitol.

První kapitola popisuje historii městské části Ostrava-Zábřeh od prvních zmínek ve 13. století, kdy byla vedena jako samostatná ves Zábřeh nad Odrou, až po současné připojení k městskému obvodu Ostrava-Jih. Ve druhé kapitole píšou o historii a vývoji zábřežského školství od 16. století, kdy do obce přišli takzvaní moravští bratři, kteří patřili do církve Jednoty bratské a začali poprvé přednášet u nich v domě blízko kostelíku svatého Marka. Ve třetí a čtvrté kapitole se pak už podrobněji věnují oběma gymnáziím. Jelikož je Gymnázium Ostrava-Zábřeh starší, je i historie školy bohatší, a tudíž je rozvedena do více podkapitol, než je u Sportovního gymnázia. Ve čtvrté kapitole se zase na rozdíl od Gymnázia Ostrava-Zábřeh více zaměřují na významné absolventy, jelikož velké množství z nich se stalo úspěšnými sportovci, kteří se kvalifikovali na mnoho olympijských her a slaví úspěchy ve spoustě evropských i světových soutěžích.

Historické prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpala poznatky a informace, jsem našla především v regionálním oddělení knihovny města Ostravy, kde se nachází mnoho knih o historii městské části Ostrava-Zábřeh a vývoji školství v dané oblasti. Při získávání informací o historii škol jsem převážně pracovala s texty, které gymnázia sama vydávala k určitým výročím. Přesněji Gymnázium Ostrava-Zábřeh vydalo 5 almanachů, ve kterých je podrobně popsána historie i s dobovým kontextem, významní absolventi, projekty i výčet všech pedagogických pracovníků, kteří na škole kdy pracovali. Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových vydalo 3 brožury, taktéž k výročím, a to ke dvacátému pátému, třicátému a třicátému pátému. Jak již bylo zmíněno, historie Sportovního gymnázia není tak bohatá, tudíž

se jí v práci nevěnují až tak dopodrobna a spíše vyzdvihují důležité proměny školy, události a významné okamžiky absolventů a studentů gymnázia.

1 Historie městské části Ostrava-Zábřeh

Zábřeh nad Odrou býval původně samostatnou zemědělskou vsí, která s největší pravděpodobností vznikla v polovině 13. století. První dochované zmínky jsou z listiny datované v Brušperku dne 14. dubna 1288, kdy bratři Stangovi složili písemnou lenní přísahu olomouckému biskupovi Dětřichovi z Hradce, a tím mu veřejně uznali svrchovanost, přísahali věrnost a stali se tak leníky vsi. Dle odhadů ji měl v držbě nejspíše Jindřich Stang, jelikož se ves v té době jmenovala německy Heinrichsdorf neboli ves Jindřichova.¹ Toto označení se však v 15. století přestalo používat a dochoval se pouze název Zábřeh.²

V prvních staletích měl Zábřeh mnoho majitelů, kteří jej dělili či k němu připojovali další vsi. Tak tomu bylo i například za Hanuše Petřvaldského v polovině 16. století, kdy součástí zábřežského léna byly také vsi Výškovice a Stará Bělá. Významným pro obec byl rok 1653, kdy olomoucký biskup Leopold Vilém daroval Zábřeh olomoucké kapitule, která ho spolu i s Výškovicemi a Starou Bělou, připojila ke svému petřvaldskému panství, kde pak všechny tyto tři vsi zůstaly natrvalo až do roku 1848. Zábřeh se díky tomu stal centrem části petřvaldského panství a byl tak pod přímou správou olomoucké kapituly.³

Důležitým obdobím pro rozvoj obce byla osmdesátá léta 19. století, když v Ostravě došlo roku 1828 k založení Vítkovických železáren v sousedních Vítkovicích a dosud zemědělská obec začala být silně ovlivňována rozvojem průmyslu. Na industrializaci obce měla velký vliv i nově zřízená železniční vlečka Vítkovice – Svinov, která byla dána do provozu v roce 1887 a přímo procházela katastrem obce. V dalších nadcházejících letech bylo v její blízkosti založeno mnoho nových průmyslových závodů. Mezi nejvýznamnější podniky patřila továrna na lepenku Posnanský – Strelitz, která byla založena roku 1886. Byl to první závod, který započal se zpracováním vedlejších koksárenských produktů. Další byla chemická továrna vídeňského průmyslníka Julia Rütgerse, vybudována roku 1892. Součástí Zábřehu byla i úplně první strojová cihelna, která byla uvedena do provozu v roce 1900 a později ji pak převzaly výše zmíněné Vítkovické železářny.⁴

¹ JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. Ostrava 1993, s. 616

² TUREK, Adolf. *Místopisný rejstřík obcí českého Slezska a severní Moravy*. Opava 2004, s. 946

³ JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. c. d., s. 617-618

⁴ Tamtéž, s. 620

Značný hospodářský rozvoj přilákal do obce mnoho nových přistěhovalců z širokého okolí, mezi kterými bylo i hodně Poláků a Němců. V rozmezí let 1880 až 1900 vzrostl počet obyvatel z 1439 na 7653 a v následujících letech tento počet ještě dál rostl. V roce 1921 bylo v Zábřehu 10234 obyvatel. S nárůstem obyvatel bylo potřeba, aby se obecní správa začala více věnovat výstavbě nových bytů a rozvoji školství.⁵

Z důvodu nárůstu obyvatel bylo potřeba zahájit výstavbu nových sídlišť a čtvrtí rodinných domů. Jedním z nich bylo i takzvané vzorné sídliště v Zábřehu nad Odrou, jehož výstavba začala roku 1947. Později roku 1950 bylo toto sídliště přejmenováno na Stalingrad. Když bylo dokončeno asi na 3400 bytů, byla roku 1953 výstavba přerušena, jelikož nebylo jasné, zda sem výhledově nezasáhne poddolování.⁶

Název místní obce, Zábřeh nad Odrou je odvozen od její polohy, jelikož se rozprostírá za vysokým břehem řeky Odry.⁷ V obecní pečeti, viz. příloha č. 1, se nachází znamení tří kuželů, což je znak olomoucké kapituly. Tento znak nese obec už od roku 1652, kdy se olomoucká kapitula stala majitelem bývalého zábřežského léna. Od roku 1924 se stal Zábřeh nad Odrou součástí Moravské Ostravy.⁸ V této době činila její rozloha 971 ha.⁹ V současné době je součástí městského obvodu Ostrava – Jih, který vznikl 24. listopadu 1990 na základě rozhodnutí Národního výboru města Ostravy.¹⁰

⁵ JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. c. d., s. 621

⁶ KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. IV. díl. Praha 2000, s. 811, 815-816; BARTOŇ, Miloš. *Ostrava-Jižní město, největší nové sídliště v ČSSR*. In Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města, 3, Ostrava 1966, s. 190-213

⁷ ŠRÁMEK, Rudolf. *Vznik jména Ostravy a připojených obcí*. In Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města, 6, Ostrava 1973, s. 289

⁸ JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. c. d., s.623

⁹ *Statistický lexikon obcí na Moravě a ve Slezsku*. Praha 1924

¹⁰ JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. c. d., s. 623

2 Historie zábřežského školství od 16. století do současnosti

První zmínky o vyučování v Zábřehu se datují od roku 1584. V té době obec patřila majiteli paskovského panství, nejvyššímu písaři moravského markrabství Ctiborovi Syrakovskému z Pěrkova.¹¹ V době jeho panování se v Zábřehu, a v přilehlém okolí, rozšířilo působení církve Jednoty bratrské. Takzvaní moravští bratři si ve vsi postavili dům v blízkosti dřevěného kostelíku sv. Marka, a podle dochovaných textů zde bratři vedli úspěšnou školu bratrskou, která nakonec zanikla během třicetileté války.¹² Úspěchy jejich výuky by se daly soudit podle zmínky v dopise Jana Strakonického, ve kterém se ptal svého bratra, zda je pravda, „že Pikharty (bratry) čert učí, že kdož se mezi ně dá, že hned čísti umí...“¹³

Po třicetileté válce byl nedostatek katolických duchovních, i přesto se opět v roce 1642 objevuje zmínka o zábřežské škole. Bylo však velmi problémové najít děti, které by se chodily vzdělávat, protože rolníci své děti potřebovali k práci, a ne k tomu, aby jejich děti chodily do školy. Od roku 1797 v obci jako učitel působil vysloužilý voják Josef Poruba. V této době bylo velmi obvyklé, že vyučování vedli právě bývalí vojáci. S výukou začínal ve svém domě a následně se od roku 1801 přesunul do nově postavené školní budovy, o jedné třídě a učitelském bytě, viz příloha č. 2. Svě žáky učil především číst, psát a počítat, či jim vyprávěl všemožné zajímavé věci z měst, které navštívil. Když roku 1838 zemřel, na jeho místo nastoupil Ignác Blecha, ten zde však vydržel pouze 5 let a byl nahrazen Antonínem Hrdinou, který zde žil a vyučoval dalších 20 let.¹⁴

Ve školním roce 1869/70 navštěvovalo zábřežskou triviální školu 164 dětí. Z důvodu nedostačujících prostor se budova musela prodat a později sloužila jako zábřežská radnice. O rok později byla postavena nová reprezentativní budova školy na ulici Závoří, která byla slavnostně vysvěcena 19. března 1971.¹⁵ Jejím správcem a učitelem se stal Richard Sedliský. Škola začínala jako dvoutřídní a ve školním roce 1884/85 byla rozšířena o další třídu, jelikož už počet žáků vzrostl na 311.¹⁶

¹¹ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu. 100 let školní budovy (1894-1994)*. Ostrava-Zábřeh 1994, s. 4

¹² PŘENDÍK, Petr. *Zábřeh nad Odrou*. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, s. 15

¹³ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d, s. 4

¹⁴ Tamtéž, s. 5-6

¹⁵ PŘENDÍK, Petr. *Zábřeh nad Odrou*. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, s. 17, 27

¹⁶ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d, s. 6-7

Ačkoliv budova sloužila dobře, s rostoucím počtem dětí přestávala kapacitně stačit. Bylo tak potřeba rozhodnout, zda školu dále rozšiřovat o další třídy, i mimo budovu nebo postavit úplně novou. Po veškerém zvážení se však dospělo k závěru, že bude výhodnější vystavět školu novou.¹⁷ Díky tomu tak vznikla nová obecná škola chlapecká a dívčí, viz. příloha č. 3., která se nachází na rohu dnešních dvou ulic Dolní a Ruská.¹⁸ Budova byla slavnostně otevřena 23. září 1894 a první vyučování proběhlo 5. října. Na začátku to byla pouze jednopatrová budova, ve které se nacházelo osm tříd, sborovna a kabinet s učebními pomůckami. Teprve až později v důsledku nárůstu počtu dětí se škola musela rozšířit, roku 1908 bylo přistaveno vedlejší křídlo a později v roce 1923 i tělocvična.¹⁹ Od roku 1991 až do roku 2007 tuto školu využívalo Církevní gymnázium.²⁰

Jak již bylo zmíněno, rozvoj průmyslu, především toho důlního, železářského a chemického, přilákal do Zábřehu a celkově do Ostravy nové obyvatelé. V roce 1912 zde žilo na 10000 osob. V důsledku takového přírůstku obyvatel nestačilo pouze rozšiřovat již stávající školy, ale bylo potřeba začít i s výstavbou nových škol. Jednou z prvních nově vzniklých škol byla dvoutřídní škola v zábřežské osadě Hulváky. Další byla postavena v části nazývané „Hranice“, jelikož ulice, kde se nacházela, tvořila pomyslnou hranici mezi zábřežským a vítkovickým katastrem. Zdejší škola byla dvojtřídní německá smíšená a jejím správcem byl německý spolek Schulverein.²¹

Od roku 1907 začala fungovat i dvouletá hospodářsko-zelinařská škola, která byla o čtrnáct let později převzata do zemské péče a vyučovalo se zde pouze v zimních měsících. Další nově vzniklé školy byly zahradnická škola a také hudební a pěvecká škola místního výboru.²²

V důsledku válečných událostí v letech 1939–1945 došlo ke změnám školského vývoje v Zábřehu nad Odrou. Školy byly zabavovány pro vojenské i jiné zvláštní účely a nastalo tak razantní stěhování škol z jedné budovy do druhé. Například budovu obecné školy smíšené na „Hranicích“ zabrala od 4. listopadu 1942 zábřežská nemocnice a škola se tak musela

¹⁷ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d., s. 7-9

¹⁸ PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, s. 17

¹⁹ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d., s. 7-9

²⁰ PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, s. 28

²¹ MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d. s. 9-10

²² JIŘÍK, Karel (red). *Dějiny Ostravy*. c. d., s. 622

přestěhovat do budovy měšťanské školy na Hulvácké ulici. Po roce 1945, když 2. světová válka skončila, se všechny školy na krátký čas opět navrátily do svých původních budov.²³

K větším změnám však docházelo až v letech 1948 až 1994. Měnilo se nejen organizační, ale i obsahové pojetí obecných a měšťanských škol. Z těch původních se vytvářely školy pod názvy jako národní, střední, osmileté, devítileté, základní apod. Z důvodu zvýšení počtu obyvatel začaly opět vznikat zcela nové školy. Pro zajímavost, dle původního katastru Zábřehu nad Odrou, se zde v tomto období nacházelo 11 základních škol, 3 gymnázia, 2 střední školy a několik dalších škol a školských zařízení.²⁴

²³ MATÝSEK, Jaromír: *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu*. c. d, s. 10-11

²⁴ Tamtéž, s. 11

3 Historie gymnázia Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a

3.1 Počátky gymnázia od 50. let 20. století

V 50. letech minulého století začalo v Zábřehu vznikat nové sídliště, které v letech 1950–1962 neslo oficiální název Stalingrad.²⁵ Jeho výstavba byla důsledkem nově vznikajícího metalurgického komplexu Nová Huť Klementa Gottwalda, díky kterému se sem začali stěhovat mladí lidé, především zaměstnanci tohoto podniku. S nárůstem obyvatel a výstavbou bytů bylo potřeba zřídit i nové základní školy. V jedné z nich, na Chrjukinově ulici, byla pak roku 1957 založena Jedenáctiletá střední škola (Původní název gymnázia Ostrava – Zábřeh), která měla s tou původní osmiletou společné ředitelství.²⁶

Tyto jedenáctileté střední školy vznikaly z důvodu školské reformy a vydání zákona č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů z 24. dubna 1953. Dle tohoto zákona poskytovalo vzdělávání osmiletá střední škola nebo prvních osm postupných ročníků jedenáctileté střední školy. V praxi to znamenalo, že se povinná školní docházka zkrátila z devíti na osm let a takzvaná jedenáctiletka zkracovala i středoškolskou docházku, zároveň byla zrušena gymnázia a školství se díky tomuto mělo stát „jednotným“.²⁷ Školy tak začínaly úplně na novo, musely se dokonce změnit i stávající učebnice, protože ty gymnaziální bylo zakázáno používat. Docházelo také k rozdělení pedagogických sborů a studenti byli do škol přiřazováni podle regionální příslušnosti.²⁸

Výuka začala 1. září 1957 a vyučovalo se v jednom křídle budovy původní základní školy. Ve škole se nacházela jedna desátá třída, kterou tvořili studenti jiných ostravských škol, a dvě deváté třídy, ve kterých byli první studenti, kteří byli v daném roce přijati. Úplně prvním ředitelem, který však ve své funkci setrval pouze jeden rok, byl Josef Hrbáč. Jeho nástupcem pak byl Antonín Tichý, který svou funkci vykonával až do roku 1970. První absolventi jedenáctiletého studia složili svou maturitní zkoušku v roce 1959 a jejich třídním profesorem byl doc. RNDr. František Kamenčák. V tomto roce získalo 10 studentů ze 35 vyznamenání. Ačkoliv se těsně po vzniku školy začalo s rozsáhlými rekonstrukcemi, jak nevyhovující

²⁵ PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, s. 18

²⁶ Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium v Ostravě-Zábřehu, Volgogradská 6a, s. 4

²⁷ ČESKO. Část I zákona č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon) - znění od 30. 12. 1958. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 9. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1953-31#cast1>

²⁸ Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007*. c. d., s. 4

tělocvičny a školní jídelny, tak i odborných poslucháren, prostory i přesto nebyly zcela ideální pro provoz střední školy.²⁹

3.2 Historie gymnázia v 60. letech 20. století

V druhém roce své existence byly na škole již všechny stupně tříd, a to deváté, desáté i jedenácté třídy, které žáci navštěvovali. Ve školním roce 1959/1960 odmaturovalo a ukončilo studium ze tří jedenáctých tříd 100 absolventů. V této době patřila škola, co do počtu žáků, k největším v Ostravě. Zapříčiněno to bylo již zmíněným rozrůstajícím se sídlištěm a stále větším přírůstkem počtu obyvatel. Studentů bylo tak mnoho, že se muselo vyučovat i na chodbách, protože třídy byly zcela zaplněné. Nejenže škola měla tou dobou problém s kapacitou učeben, velký problém se ukázal i v roce 1963, kdy byla zima tak tuhá, že mrazem popraskala ve škole během prázdnin většina litinových radiátorů. Avšak díky ochotě a obětavosti všech tehdejších profesorů, vedení školy a známostí, se podařilo topení v krátké době opravit a studenti se tak mohli po prázdninách vrátit do školy.³⁰

V roce 1963 došlo k osamostatnění školy, která, jak již bylo zmíněno, byla dosud v rámci Jedenáctileté střední školy spojena se školou základní. Její osamostatnění a rozdělení způsobilo mnoho organizačních i personálních změn. Počet učitelů se výrazně zvýšil a na škole mohli od tohoto roku učit pouze aprobovaní učitelé s konkrétní kvalifikací pro takzvaný III. stupeň škol. Další změnou bylo, že se k původní budově na Chrjuginově ulici postavila přístavba a byl otevřen pavilon dílen a odborných pracoven. Tyto odborné pracovny s vybavením, které bylo na svou dobu velmi moderní, byly postaveny pro účely Střední všeobecně vzdělávací školy (dnešní gymnázium), která již tou dobou měla čtyřleté maturitní studium. Přístavba a celkové zvětšení prostorů obou škol bylo velmi přínosné, protože sídliště se rozrůstalo každým dnem a přibývalo tak i mnoho dětí, které osmiletku stále víc zaplňovaly. Toto řešení však nebylo konečné. Vedení si velmi dobře uvědomovalo, že do budoucna nebude taková budova kapacitně stačit, a proto se začal rodit plán ohledně výstavby úplně nové budovy, kam by se střední škola přesunula.³¹

²⁹ Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007*. c. d., s. 6

³⁰ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium v Ostravě-Zábřehu, Volgogradská 6a, s. 6

³¹ Z historie školy, 1997. In: *Almanach 1957-1997: 40 let Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, Volgogradská 6a*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium v Ostravě-Zábřehu, Volgogradská 6a, s. 10-11

K definitivnímu rozhodnutí o výstavbě nové školní budovy na Volgogradské ulici došlo v roce 1965. Do plánů se zapojili i všichni tehdejší učitelé a starali se, aby škola vyhovovala po všech stránkách a byla na úrovni tehdejší doby. Vedoucím a koordinátorem příprav byl profesor Arnošt Pchálek. V této době se začínala škola více dostávat do povědomí veřejnosti, studenti dosahovali skvělých úspěchů, jak v soutěžích znalostních, tak i ve sportu a škola díky tomu nabývala na prestiži. Úspěšní ovšem nebyli jen studenti, ale i učitelé, kteří byli často pověřováni metodickými funkcemi v rámci města Ostravy i celého Severomoravského kraje. Mezi oblíbené sporty, které se na škole provozovaly a pořádaly se v nich soutěže, patřily lehká atletika, košíková a volejbal. Mezi profesory často probíhaly turnaje v šachu.³²

Stavba nové budovy již byla v plném proudu. Pro její umístění byla zvolena poloha bývalého močálu u „Polanecké spojky“, což bylo nejvzdálenější místo tehdejšího sídliště „Stalingradu“. Na tom samém místě, jen o měsíc dříve, se zde začala stavět i další budova, a to původní devítiletka, dnešní Sportovní gymnázium. Za celým projektem stál generální dodavatel stavby Bytostav, n.p. a jejím hlavním investorem byl Městský investorský ústav.³³

Stavba rostla velmi rychlým tempem a za necelý rok již byly hrubé panelové budovy postaveny a zastřešeny. Postupně se zde navážel materiál pro vnitřní vybavení staveb jako radiátory, hygienická keramika, elektromateriál a další, ale bohužel z organizačních a finančních důvodů musela být stavba na delší dobu pozastavena. Škola se pak v důsledku špatného zabezpečení stavby potýkala i s řadou problémů, kdy docházelo k odcizování stavebních materiálů a vybavení. Především v závěrečných fázích stavby muselo vedení dokonce přistoupit k dočasnému řešení, kdy se zde na denní a noční směny střídali učitelé a další zaměstnanci školy a objekt hlídali. Tato činnost se jim stala „druhým zaměstnáním“. Základní typizovaný projekt budovy se po dobu stavby několikrát upravoval, aby zcela vyhovoval potřebám učitelů. Měnily se jak rozměrové, tak i polohové situace a díky tomu mohlo dojít k dosažení nejpříjemnějšího moderního vzhledu a vybavení odborných učeben. Ačkoliv v průběhu výstavby nastalo mnoho problémů a úprav, stavba byla i přesto dokončena a zprovozněna v roce 1969.³⁴

³² Z historie školy, 1997. In: *Almanach 1957-1997. c. d.*, s. 11

³³ Tamtéž, s. 11-12

³⁴ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d.*, s. 7

3.3 Historie gymnázia v 70. letech 20. století

Začátkem roku 1970 byla postavena a dána do provozu tělocvična školy. Postupně, již za plného provozu, byly dokončovány i další práce v interiéru a k úplnému dovršení chybělo už jen opravit školní hřiště. To se však povedlo hned v následujícím roce a hřiště tak mohlo být uvedeno do provozu. Bohužel tohoto roku se taktéž zjistilo, že střešní plášť školních budov je špatné kvality, a střecha musela být opravena.³⁵

Rok 1968 se nesl ve znamení bouřlivých politických událostí a ani školy se tomuto nevyhnuly. K 1. září 1970 byl odvolán ředitel školy Antonín Tichý a na jeho místo, na základě rozhodnutí tehdejšího Městského národního výboru, nastoupil Zdeněk Mácha, který byl do této doby ředitelem Gymnázia v Ostravě 1 ve Šmeralově ulici. K výrazným změnám došlo i v řadách pedagogického sboru, kdy někteří učitelé, především z řad učitelů občanské výchovy a dějepisu, museli být přemístěni na jiné školy v Ostravě. V roce 1970 bylo na škole historicky poprvé 17 tříd interního studia, prostory však pro tolik studentů byly zcela nedostačující.³⁶

Kromě toho, že školu navštěvovali studenti interního studia, v polovině sedmdesátých let přibyl i studenti z řad Sboru národní bezpečnosti. Ti si museli na škole dokončit maturitní vysvědčení, které bylo potřeba k vykonávání služby v SNB. Pro tyto členy vznikaly na některých gymnáziích praporečnické třídy. Studium bylo dvouleté a výuka probíhala dvakrát týdně v odpoledních hodinách po šestihodinových blocích. Jelikož měli externisté zkrácenou dobu studia, muselo být jejich učivo značně redukováno. Toto však nebylo historicky poprvé co škola měla takový typ studia, protože v letech 1961–1968 jej organizovala pro tehdejší důstojníky Československé armády.³⁷

V druhé polovině sedmdesátých let, když se začala škola rozrůstat, nastoupilo mnoho nových mladých učitelů. V tu dobu ve škole pracovalo nejvíce pedagogických pracovníků v historii školy. Na 23 tříd zde bylo 43 pedagogů, včetně externích učitelů. Ti vyučovali především odborné, volitelné a nepovinné předměty. Většinou to byli pracovníci z ostravských závodů, zemědělských družstev a úřadů. Školní budova nabízela mnoho možností, jak se práce pedagogických pracovníků mohla rozvíjet. Vybavení školy bylo na vysoké úrovni a mohlo se zde tak realizovat mnoho zajímavých projektů. Nacházela se zde odborná učebna hudební

³⁵ Z historie školy, 1997. In: *Almanach 1957-1997. c. d., s. 12*

³⁶ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d., s. 7-8*

³⁷ Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007. c. d., s. 7*

výchovy, která měla na svou dobu špičkové vybavení. Magnetofony, gramofony, zpětné projektory i diaproyektory byly běžným vybavením všech kabinetů. Díky tomuto vybavení, které nebylo v tuto dobu zcela běžné na všech školách, se škola stala jednou z nejlépe vybavených v republice. Dokonce se zde pořádaly nejrůznější odborné konference s tematikou hudební výchovy, fyziky a matematiky.³⁸

Jak bylo již naznačeno, v sedmdesátých letech jsme se jako Češi nacházeli uprostřed období normalizace, a to způsobovalo mnoho příkoří jak pro školu, tak především pro její pracovníky. Pracovat tehdy nebylo jednoduché, protože jakýkoliv volnomyšlenkářský projev byl spojen s možným propuštěním či přeložením.³⁹

3.4 Historie gymnázia v 80. a 90. letech 20. století

V osmdesátých letech, s příchodem moderních technologií, se škola začala vybavovat veškerou tehdy dostupnou audiovizuální technikou. Dokonce disponovala jako jedna z prvních škol v Ostravě výpočetní technikou. Škola vlastnila počítače české výroby IQ 151, které na pohled vypadaly jako dnešní počítače. Díky tomuto vybavení, které studenti začali využívat, se řada z nich dala na profesionální cestu k IC technologiím. Později, okolo roku 1990, se k těmto přístrojům přidaly i počítače, takzvané „dvěstěosmdesátky“, které mohly být do škol instalované pouze po zřízení samostatné učebny výpočetní techniky.⁴⁰

V těchto letech byla škola známá pro pořádání mnoha soutěží. Pořádaly se zde soutěže přírodovědné, jazykové i umělecké. Studenti gymnázia byli mnohdy velmi úspěšní a mnoho z nich dosáhlo i na vítězné celorepublikové stupně. Mezi ty nejhlavnější kategorie patřily matematické, fyzikální, biologické a chemické olympiády. Když se začala atmosféra normalizace konečně uklidňovat, mnoho pedagogů se chtělo dále vzdělávat, a tak se přihlásili k doktorandskému studiu, které postupně dokončovali. Po patnácti letech v roce 1985 ze školy odešel tehdejší ředitel PhDr. Zdeněk Mácha a na jeho místo nastoupil Jaroslav Horník. Ten však ve své funkci nesetřval dlouho a už po dvou letech byl vystřídán PhDr. Hanou Pohlídalovou.⁴¹

³⁸ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d.*, s. 8

³⁹ Tamtéž, s. 9

⁴⁰ Tamtéž, s. 9

⁴¹ Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007. c. d.*, s. 10-11

Ke konci osmdesátých let vyvrcholili oslavy 17. listopadu 1989 v Sametovou revoluci. Tyto události se velmi dotkly i života ve škole. Po budově se začaly objevovat letáky, které vyzývaly k odmítnutí vedoucí úlohy strany a k nedůvěře režimu. Do školy se dokonce začali sjíždět nejrůznější vyslanci pražských studentů a umělců, kteří se snažili vzniklou situaci přiblížit a vysvětlit studentům i učitelům. Bylo ale zcela zřejmé, že se lidé stále báli jakéhokoliv protitotalitního projevu, protože zatím nevěřili, že by revoluce mohla být úspěšná. Teprve až po deseti dnech od 17. listopadu proběhlo v tělocvičně setkání studentů s pražskými vyslanci a následná diskuse v kontextu další reformy společnosti, která prolomila ledy.⁴²

V roce 1990 na škole probíhaly velké personální změny. Jednou z nich bylo odvolání tehdejší ředitelky PhDr. Hany Pohlídalové na jejíž místo nastoupil RNDr. Jiří Chmela, který byl zvolen hlasováním členů pedagogického sboru. V rámci těchto změn také došlo k výměně zástupce ředitele, kterým se nově stal RNDr. Miroslav Haluzík.⁴³

Z důvodu nových politických, ale i společenských poměrů, došlo ke spoustě změn v oblasti vzdělávání. Tyto změny se přirozeně dotkly i našeho gymnázia. Jednou ze zásadních změn bylo obnovení víceletého gymnaziálního studia, konkrétně sedmiletého a osmiletého. Škola na to ihned reagovala a první dvě třídy víceletého gymnázia byly otevřeny již ve školním roce 1990/1991. Na začátku nastaly organizační problémy a problémy s prostorem, a proto musela být jedna třída víceletého gymnázia přemístěna do prostor ZŠ Srbské v Ostravě-Výškovicích. I přes zmíněné komplikace se ale tento typ studia prokázal jako úspěšný a vyhovující. Ve školním roce 1992/1993 tak byly již všechny tři třídy víceletého gymnázia vyučovány v budově školy a postupem času dokonce začalo víceleté studium převažovat nad tím čtyřletým. Nakonec se došlo k závěru, že čtyřleté studium zcela vymizí a bude zde existovat pouze studium osmileté. Definitivně k tomu došlo ve školním roce 2001/2002 a Gymnázium Ostrava-Zábřeh je od té doby výhradně osmileté.⁴⁴

3.5 Historie gymnázia od roku 2000 až po současnost

Novým ředitelem se opětovně stal RNDr. Jiří Chmela a od roku 2000 škola začala modernizovat a obměňovat své vybavení. Nakupovalo se nové vybavení jako interaktivní tabule, které byly zprvu instalovány především do jazykových učeben, ale později byly umístěny i do dalších odborných a kmenových tříd. V rámci modernizace gymnázium úzce

⁴² Z historie Gymnázia v Ostravě-Zábřehu, 2007. In: *Almanach 1957-2007*. c. d., s. 11

⁴³ Tamtéž s. 11-12

⁴⁴ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017*. c. d., s. 10

spolupracovalo se sousedskou školou Sportovním gymnáziem Dany a Emila Zátopkových. Důležitá byla především kooperace při výstavbě nového sportovního areálu, který se nacházel v okolí obou škol.⁴⁵ V roce 2007 v rámci tohoto areálu vznikl atletický stadion s běžeckou dráhou 400 m, zázemím pro skok do dálky i do výšky s rozběhem nebo pro vrh koulí, kladivem a diskem, úplně nové travnaté fotbalové hřiště, 2 tenisové kurty, horolezecká stěna, víceúčelové hřiště na míčové sporty a posilovna.⁴⁶

V roce 2014 začala rozsáhlá rekonstrukce školy, která byla možná i díky pomoci a dotaci od Moravskoslezského kraje. Opravena byla hlavně původní dřevěná okna, která byla nahrazena za nová plastová. Celá budova pak byla kompletně zateplena a přibyla i nová oranžová fasáda. Oproti původnímu nevzhlednému šedému vzhledu škola nyní vypadá moderně a reprezentativně, viz příloha č. 4.⁴⁷

V současnosti se v budově nachází 28 učeben, a z toho je jich 13 odborných. Mezi odborné učebny patří všechny posluchárny a laboratoře, ve kterých se vyučují přírodovědné předměty, učebny humanitních předmětů a pak další specializované učebny, ve kterých probíhá výuka hudební výchovy, výtvarné výchovy a cizích jazyků. Z důvodu modernizace jsou všechny tyto učebny vybaveny multimediální technikou, která následně umožňuje interaktivní prezentaci informací, aby to pro žáky bylo co nejzajímavější. Aby se studenti mohli zdokonalovat na poli informatiky a programování, jsou zde k dispozici 2 moderně vybavené učebny výpočetní techniky. Tyto učebny však neslouží pouze na výuku informatiky, ale jsou využívány i v dalších předmětech jako biologie, ZSV, zeměpis, dějepis, cizí jazyky, matematika apod. V budově je i relativně nově zřízená studovna, kde se mohou studenti scházet. Jsou zde pro ně k dispozici pohodlné sedačky, počítače a Wi-Fi připojení.⁴⁸

Studenti gymnázia mají v rámci studia mnoho možností, jak profilovat svůj studijní program podle svých zájmů díky široké nabídce volitelných předmětů. Od prvního ročníku je pro všechny povinná výuka angličtiny a později od tercie si studenti mohou zvolit druhý cizí jazyk. Na výběr je francouzština, němčina, španělština a ruština. Škola je zapojena do mnoha zajímavých projektů, ať už z oblasti jazykového nebo přírodovědného vzdělání, dokonce je i součástí programů, které jsou zaměřené na vyhledávání a podporu talentovaných žáků. Dle

⁴⁵ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d.*, s. 10

⁴⁶ Sportovní areál Volgogradská. *OstravaInfo* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.ostravainfo.cz/cz/uzij-si-ostravu/sport-a-volny-cas/8111-sportovni-areal-volgogradska.html>

⁴⁷ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d.*, s. 10

⁴⁸ O škole. *Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a* [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.gvoz.cz/o-skole/>

výsledků z nejrůznějších soutěží, studentských konferencí a olympiád je patrné, že studenti napříč všemi ročníky patří mezi velmi úspěšné účastníky a řešitele.⁴⁹

Škola se snaží své studenty všemožně podporovat v oblasti tělovýchovy, na škole jsou dokonce i posíleny hodinové dotace tělesné výchovy, a žáci tak mohou, v rámci výuky častěji sportovat. Každoročně, na konci školního roku, probíhá i sportovní den, při kterém mezi sebou soutěží všechny třídy v různých disciplínách a který je zakončen velkou mezi ročníkovou štafetou, při které běží vždy jeden zástupce ze třídy A, a druhý ze třídy B. V rámci výuky tělesné výchovy se pořádají i týdenní sportovní kurzy. V sekundě a kvintě jedou žáci na lyžařský kurz (mladší zůstávají v ČR a starší jezdí do rakouských Alp). V septimě probíhá cyklistický kurz na Jižní Moravě a v tercii žáci absolvují místo 1 hodiny týdně tělesné výchovy plavecký výcvik na bazéně v centru Ostravy.⁵⁰

Studenti mohou ve svém volném čase navštěvovat i některý ze zájmových kroužků. V letošním školním roce pro ně byl otevřen astronomický kroužek, Hobby klub, kroužek francouzštiny, kroužek mladých matematiků, NERF kroužek či kroužek informatiky a programování. Dříve si mohli žáci vybrat i z vícero sportovních zájmových kroužků jako volejbal, basketbal, sportovní hry, ale v dnešní době už v nabídce zůstal pouze badminton. Dlouhodobě na škole existuje i pěvecký sbor „Pátečníci“, který dostal svého jména díky tomu, že jsou nácviky realizovány v pátek ráno. Sbor se účastní mnoha akcí, jak školních, tak i veřejných. Každoročně pořádají Vánoční koncert a účastní se nejrůznějších soutěží. Posledním, který bych chtěla ještě zmínit, je žurnalistický kroužek, v rámci kterého studenti vydávají oblíbený školní časopis Oktavián, který získal i ocenění na celostátní úrovni.⁵¹

K poslední změně ředitele došlo v roce 2021, kdy funkci opustil RNDr. Jiří Chmela a na jeho místo nastoupil Mgr. Vít Schindler. Ve funkci zástupců ředitele jsou dva pedagogové a to Mgr. Petr Říman a Mgr. Adéla Romanovská. Vizí do budoucnosti je v spolu se Sportovním gymnáziem Dany a Emila Zátopkových vybudovat Sportovní komplex Volgogradská, který by vylepšil kvalitu sportu na obou školách.

⁴⁹ STAŇTE SE STUDENTY GYMNÁZIA OSTRAVA-ZÁBŘEH! 2021. *Jižní listy* [online]. Ostrava, 2021(2), 28-28 [cit. 2022-3-10]. ISSN edsmed.CZ.

⁵⁰ Historie školy, 2017. In: *Almanach 1957-2017. c. d.*, s. 11

⁵¹ Zájmové kroužky. *Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a* [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.gvoz.cz/o-skole/zajmove-krouzky/>

3.6 Významní absolventi školy

Gymnázium navštěvovala řada studentů, ze kterých se pak stali významné osobnosti různých oborů. Z oblasti medicíny bych zde zařadila MUDr. Jiřího Pekárka, který byl v čele stomatologické komory od jejího vzniku v roce 1991 až do roku 2009. Narodil se v roce 1952 a od roku 1976 začal pracovat na Dětské stomatologické klinice 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a ve fakultní nemocnici Motol, kde setrval po dobu 14 let. Poté vedl sedm let Stomatologickou kliniku 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a fakultní nemocnici Královské Vinohrady.⁵² Další významnou lékařkou a političkou je MUDr. Zdenka Němečková Crkvenjaš, MBA. Po gymnáziu vystudovala všeobecné lékařství na lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a poté nastoupila do popáleninového centra ve Fakultní nemocnici v Ostravě a dokonce, již více než 10 let, toto centrum vede. Nyní se také aktivně pohybuje v politice. V loňském roce byla zvolena zastupitelkou Moravskoslezského kraje a stala se členkou rady pro životní prostředí.⁵³

V oblasti politiky patří mezi nejvýraznější osobnosti z řad absolventů gymnázia Ing. Jaromír Chalupa, který se narodil v Ostravě 1955, svůj inženýrský titul získal na Vysoké škole báňské a je bývalým poslancem Parlamentu České republiky za ČSSD. Ve funkci byl od roku 2006 až do roku 2010.⁵⁴ Dalším českým politikem a bývalým poslancem Parlamentu České republiky je Ing. Adam Rykala, který v roce 2009 působil ve funkci asistenta poslance právě zmíněného Ing. Jaromíra Chalupy. O rok později byl zvolen do Sněmovny za Moravskoslezský kraj a v této době se stal nejmladším poslancem v zemi, jelikož mu bylo pouhých 23 let.⁵⁵

⁵² MUDr. Jiří Pekárek: Zubní lékařství je umělecké řemeslo. *SANQUIS* [online]. 2009(66), 95 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.sanquis.cz/index1.php?linkID=art2202&rubrikaID=560>

⁵³ MUDr. Zdenka Němečková Crkvenjaš, MBA. *Regionální sdružení Moravskoslezský kraj – ODS* [online]. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/region.moravskoslezsky/profil/34927-zdenka-nemeckova-crkvenjas>

⁵⁴ Jaromír Chalupa. *Hlídač státu* [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/Osoba/Funkce/jaromir-chalupa>

⁵⁵ Adam Rykala. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/adam-rykala-246159>

4 Historie Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátopkových Ostrava

4.1 Historie Sportovního gymnázia od roku 1983 do roku 2000

Počátky Sportovního gymnázia se datují od roku 1983, kdy vznikla 6.třída sportovní na ZŠ Provaznická, kde pracovali dva profesionální trenéři, jejichž specializace byla na atletiku a zápas. Tyto sportovní třídy měl na starost Mgr. Josef Trnka. O rok později získala škola status střední školy. Škola měla 6. a 7. třídu ZŠ a pak 1. a 2. ročník SOU, kde se vyučovaly čtyřleté maturitní obory se zaměřením na mechanik strojů a zařízení. Sídlo bylo na SOU ve Vítkovicích na Hasičské ulici, kde bylo taktéž umístěno vedení školy. V té době zde působil jako trenér atletiky Zdeněk Hubáček, který se zaměřoval hlavně na sprinty, překážky a víceboj. Zápasů zase vedl Ladislav Nepustil.⁵⁶

K velkým a již trvalým změnám došlo ve školním roce 1985/1986, kdy se škola definitivně přestěhovala do prostor současného gymnázia na Volgogradské ulici. Jako úplně prvním ředitelem gymnázia se stal Mgr. Oldřich Žurek a jeho zástupcem pro sport, již výše zmíněný, Mgr. Josef Trnka. O rok později nastoupil na pozici zástupce ředitele pro pedagogickou činnost Mgr. Otakar Gorgol. Škola postupně začala rozšiřovat svou nabídku sportů. K atletice a zápasům tak zprvu přibývalo judo, které trénoval Jiří Pröll a později ve školním roce 1987/1988 došlo k dalšímu rozšíření o basketbal, volejbal a fotbal.⁵⁷

Jelikož škola získávala na čím dál tím větší prestiži, začali ji navštěvovat i studenti z širšího okolí Ostravy a celé České republiky. Bylo tak za potřebí pro ně vytvořit místo, kde by mohli bydlet. V roce 1988 tak v areálu školy vznik internát, který byl pod vedením Aleny Švincové. O dva roky později byla oficiálně ukončena výuka středního odborného učiliště a škola už měla pouze dvě třídy na ZŠ Provaznické a Sportovní gymnázium. V roce 1991 se stal ředitelem Mgr. Otakar Gorgol, který zatím ve škole působil jako zástupce pro pedagogickou činnost. Ve své funkci však zůstal pouze jeden rok a pak na jeho místo nastoupil Arnošt Kutscherauer.⁵⁸

⁵⁶ Historie. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových Ostrava* [online]. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/historie/>

⁵⁷ Historie školy, 2010. In: *Slavíme 25 let: 1985-2010*. Ostrava-Zábřeh: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových, Ostrava, s. 6.

⁵⁸ Tamtéž, s. 6

Výběr sportů zůstával stále neměnný až do roku 1995, kdy se k původním sportům jako atletika, basketbal, judo, volejbal a zápas zařadila sportovní atletika a o 4 roky později i plavání. V této době, respektive od roku 1993 až 1998, byl ve funkci ředitele Mgr. Otakar Svršek. Změnila se i koncepce a délka výuky. K původnímu čtyřletému studiu se ve školním roce 1995/1996 přidala první třída osmiletého studia a o dva roky později i šestiletého studia. Šestileté studium se však moc neujalo, a proto bylo nakonec ukončeno v roce 2005 a v současnosti zůstalo pouze to osmileté a čtyřleté.⁵⁹

V roce 1999 došlo k další změně vedení Sportovního gymnázia. Ředitelem se nově stal Mgr. Václav Štencel, který byl ve své funkci až do roku 2018, kdy ho nahradil Mgr. Tomáš Pracný, ten je ředitelem i v současnosti. Postupně se začal zlepšovat i vzhled a vybavení školy. Díky nově získané sportovní hale na Plzeňské ulici se významně zlepšila kvalita sportovních tréninků. Ve školním roce 2000/2001 došlo k rekonstrukci rohového pavilonu, byly vybudovány učebny výtvarné výchovy a dějepisu, a dokonce došlo i k modernizaci školní kuchyně. Co se týče vnitřních prostor, byl obměněný veškerý školní nábytek a opraven vestibul školy.⁶⁰

4.2 Historie Sportovního gymnázia od roku 2001 do roku 2015

K zásadní změně došlo 1. ledna 2004, kdy se gymnázium oficiálně přejmenovalo na Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových. Doteď neslo pouze název Sportovní gymnázium Ostrava. Této události se zúčastnila i sama Dana Zátoková a v tento den proběhla i slavnostní školní akademie. V roce 2005 s účinností od 1. září Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy schválilo rozšíření kmenových sportů. Přidáním moderní gymnastiky vzrostl počet na sedm sportů, u kterých je škola oprávněna vést sportovní trénink.⁶¹

Z důvodu zkvalitnění sportovní přípravy bylo zapotřebí opravit i původní sportovní areál, který se nacházel v blízkém okolí obou gymnázií. Společnými silami a dotacemi od Magistrátu města Ostravy, Úřadu městského obvodu Ostrava-Jih a SAREZY se rekonstrukce povedla a víceúčelový sportovní areál mohl být uveden do provozu v roce 2007. Součástí areálu byl plně vybavený atletický stadión se všemi sektory, dva tenisové kurty, nové travnaté fotbalové hřiště, horolezecká stěna, víceúčelové hřiště na míčové sporty, moderně

⁵⁹ Historie školy, 2010. In: *Slavíme 25 let: 1985-2010*. c. d., s. 6.

⁶⁰ Tamtéž, s. 6

⁶¹ Tamtéž, s. 7

vybavená posilovna a správní budova s prostory na rehabilitaci a masáže. V rámci vnitřních prostor byla ještě položena úplně nová palubová podlaha na sportovní hale.⁶²

Rok 2008 byl pro školu velmi úspěšný. V tomto roce se konaly letní olympijské hry v Pekingu a nominaci na ně si vybojovalo deset žáků a absolventů školy. Ačkoliv se nakonec ani jednomu nepovedlo dostat do výběru na letní olympijské hry, pro školu to mělo velký propagační i mediální význam.⁶³ V tomto roce do Pekingu odjelo 134 našich sportovců, kteří soutěžili v 41 disciplínách a vybojovali si 7 medailí.⁶⁴

O rok později byla zahájena další postupná rekonstrukce školy. Rekonstrukce byla zaměřena hlavně na vadnou elektroinstalaci školních pavilonů. Bylo potřeba odstranit nevyhovující elektrické rozvody a osvětlení a nahradit je novým. Dále se škola soustředila na modernizaci ICT technologií, aby se zlepšila výuka v předmětech, které ji využívají. Z počátku velmi náročný projekt se nakonec podařilo zvládnout ve třech etapách a dokončit jej do srpna 2009.⁶⁵ Ve stejném roce byla i nově zahájena výuka čtyřletých studijních oborů podle nových vzdělávacích programů a zároveň došlo i ke změně výuky již stávajícího osmiletého studia.⁶⁶

V roce 2011 byla zahájena přestavba pavilonu domova mládeže. Bylo potřeba vyměnit okna za plastová, zateplit fasádu a předělat obvodové pláště. Uvnitř došlo k modernizaci všech pokojů, a především sociálních zařízení. Ubytovací kapacita se po rekonstrukci však snížila na 45 lůžek a bylo tak potřeba udělat i některé změny ohledně umístění žáků a začít využívat i další partnerské subjekty k ubytování. Pokoje jsou buď dvou nebo trojlůžkové a vždy dva pokoje mají společné sociální zařízení. Pro všechny studenty je možnost Wi-Fi připojení, a i ve svém volném čase mohou využívat školní tělocvičny, posilovnu či prostory venkovních hřišť. Součástí budovy je i školní jídelna, která nabízí pro ubytované ale i studenty gymnázií celodenní stravu nebo kuchyňka, kde si mohou ubytovaní sami uvařit či ohřát jídlo z domu.⁶⁷

⁶² Víceúčelový sportovní areál. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových Ostrava* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/viceucelovy-sportovni-areal/>

⁶³ Historie školy, 2010. In: *Slavíme 25 let: 1985-2010*. c. d., s. 7

⁶⁴ Peking 2008. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/peking-2008>

⁶⁵ Historie školy, 2010. In: *Slavíme 25 let: 1985-2010*. c. d., s. 7

⁶⁶ Tamtéž, s. 7

⁶⁷ Domov mládeže. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových Ostrava* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/domov-mladeze/>

Rok 2012 se nesl v duchu dalších letních olympijských her, tentokrát v Londýně. V této době Londýn hostil, jako první město na světě, letní olympijské hry již po třetí.⁶⁸ Absolventi a studenti gymnázia v tomto roce dosáhli skvělých sportovních výsledků a mnoho z nich si vybojovalo nominaci a odletělo do Londýna. Jmenovitě to byli atleti Jaroslav Bába, Jan Kudlička a Denisa Rosolová, stolní tenistky Dana Hadačová a Iveta Vacenovská a plavkyně Denisa Zavadová, která tou dobou byla ještě žákyní maturitního ročníku.⁶⁹ Nejúspěšnější z nich byla atletka Denisa Rosolová, nyní Helceletová, která se umístila na sedmém místě hned ve dvou disciplínách, a to v běhu na 400 m překážek a 4x 400 m štafety.⁷⁰

V období od roku 2011 do roku 2015 byly na škole realizovány dva projekty, které významně zlepšily kvalitu výuky a sportovní průpravy. Prvním byl projekt s názvem „Implementace nové formy do výuky s důrazem na využívání ICT“. Díky tomuto projektu se modernizovala veškerá audiovizuální technika na škole, a je již samozřejmostí, že studenti mohou využívat školou vlastně vytvořené výukové materiály. Druhým projektem byla „Kinematická analýza jako nová vyučovací metoda“, díky které se mohla modernizovat práce trenérů až v sedmi specializacích. Škola dostala možnost nakoupit speciální techniku a software, který dokázal vyhodnocovat biomechaniku pohybu při individuálních sportovních činnostech.⁷¹ Tato analýza zkoumá techniku běhu, chůze ale i dalších pohybů. Analýza vychází z následného posouzení obrazové scény reálného pohybu na videozáznamu. Studenti tak mohou dostat zpětnou vazbu, vidět své silné a slabé stránky v jednotlivých sportech a zlepšit tak své sportovní výsledky.⁷² Zároveň v tomto období probíhalo zateplení všech školních pavilonů a tělocvičny a byla vyměněna všechna okna za plastová.⁷³

⁶⁸ Londýn 2012. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/londyn-2012>

⁶⁹ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. Ostrava-Zábřeh: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových, Ostrava, s. 6

⁷⁰ Denisa Helceletova. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/denisa-helceletova>

⁷¹ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 6

⁷² Základní metody experimentální biomechaniky. *Fakulta tělesné výchovy a sportu* [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://ftvs.cuni.cz/FTVS-1402.html>

⁷³ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 6

V roce 2014 se konaly již druhé letní olympijské hry mládeže. Konaly se v čínském městě Nankingu. Česká republika vyslala celkem 36 sportovců a z toho 3 byly absolventky Sportovního gymnázia.⁷⁴ První byla gymnastka Veronika Cenková, která se umístila ve víceboji jednotlivců na 14. místě.⁷⁵ Další volejbalistka Kateřina Valková a poslední a nejúspěšnější sportovkyní byla cyklistka Barbora Průdková. Ta si v cyklistickém závodě na horských kolech vybojovala ve smíšené štafetě spolu s Janem Rajchartem, Nikolou Noskovou a Romanem Lehkým zlatou medaili. Zároveň v závodě dvojic na silničních kolech získala spolu s Noskovou ještě stříbrnou medaili.⁷⁶

4.3 Historie Sportovního gymnázia od roku 2016 do současnosti

Na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy mohlo gymnázium zařadit cyklistiku mezi své kmenové sporty. Stala se tak již osmou a prozatím i poslední podporovanou specializací na gymnáziu. Ačkoliv měla škola k dispozici víceúčelový sportovní areál, nepatřil přímo a výhradně pod správu školy. To se však změnilo 1. ledna 2016. Toto rozhodnutí umožnilo tak větší využitelnost areálu pro sportovní přípravu studentů a širokou veřejnost v následujících letech. Nakoupilo se i nové sportovní vybavení a došlo k dalším úpravám areálu, aby byl co nejvíce atraktivní a využitelný.⁷⁷

V roce 2016 se konaly letní olympijské hry v Rio de Janeiro. Rio se tak stalo prvním jihoamerickým městem v historii, které pořádalo olympijské hry. Za Českou republiku odjelo do Ria de Janeira 104 sportovců a mezi nimi bylo i osm, absolventů gymnázia.⁷⁸ V atletice soutěžili Denisa Rosolová, nyní Helceletová, Kateřina Cachová, Jaroslav Bába a Jan Kudlíčka, který se jako nejúspěšnější z nich umístil v disciplíně skok o tyči na 4. místě. Dále byli nominováni stolní tenisté Iveta Vacenovská a Lubomír Jančařík, plážová volejbalistka Barbora Hermmanová a plavkyně Barbora Zavadová.⁷⁹

⁷⁴ Nanking 2014. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/nanking-2014>

⁷⁵ Veronika Cenková. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/veronika-cenkova>

⁷⁶ Nanking 2014. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/nanking-2014>

⁷⁷ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 6

⁷⁸ Rio 2016. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/rio-2016>

⁷⁹ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 6-7

K posledním dosavadním úpravám sportovního areálu došlo v roce 2017, kdy se přistavělo workoutové hřiště a byla provedena částečná rekonstrukce tenisových kurtů. Pro studenty bylo taktéž vytvořeno v prostorách gymnázia nové Centrum regenerace lidského organismu, kde se vyškolení fyzioterapeuti věnují regeneraci a rehabilitaci pohybového aparátu. Po dlouhých 19 letech v roce 2018 opustil svou funkci ředitele Mgr. Václav Štencel a na jeho místo nastoupil PhDr. Tomáš Pracný, který je ředitelem doposud.⁸⁰

Mezi další úspěšné olympijské absolventy a studenty školy se v roce 2018 zapsali Gabriela Capová a Patrik Bartošák, kteří se zúčastnili zimních olympijských her v korejském Pchjongčchangu.⁸¹ Patrik Bartošák se spolu s hokejovým týmem České republiky umístil na 9. místě v turnaji ledního hokeje mužských týmů.⁸² Gabriela Capová soutěžila ve třech disciplínách. V alpském lyžování v obřím slalomu se umístila na 29. místě, klasický slalom nedokončila a v disciplíně družstev si vybojovala velmi úspěšné 9. místo.⁸³

Jelikož se škola čím dál tím víc rozrůstala a přibývaly nové sportovní specializace, bylo zapotřebí modernizovat sportoviště, díky kterému by se zkvalitnila sportovní příprava v basketbalu, volejbalu, cyklistice a moderní gymnastice. V roce 2019 tak započaly práce na výstavbě takzvaného Sportovního komplexu Volgogradská.⁸⁴ Moravskoslezský kraj naplánoval vytvořit dvě dvoupodlažní tělocvičny, které budou napojeny nejen na sebe, ale i na budovu Sportovního gymnázia. Obě budovy budou spojeny ocelovou konstrukcí, opláštěnou bezpečnostním sklem. Kvůli rozšíření původní budovy tělocvičen bude zapotřebí zrušit i stávající parkoviště a vybudovat z cela nové. Pro představu do přílohy č. 5 přikládám i vizualizaci nového sportovního komplexu.⁸⁵

⁸⁰ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 7

⁸¹ Tamtéž, s. 7

⁸² Patrik Bartošák. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/patrik-bartosak>

⁸³ Gabriela Capová. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/2876>

⁸⁴ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 7

⁸⁵ Sportovní komplex Volgogradská. *Stavby v MS kraji* [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.msstavby.cz/sportovni-komplex-volvogradska-21-01-2020/>

4.4 Významní absolventi gymnázia podle sportovního zaměření

Jak již bylo dříve zmíněno, Sportovní gymnázium má v této době osm kmenových sportů. Prvním z nich je atletika, na kterou se zde specializují již od roku 1983.⁸⁶ Jedním z nejúspěšnějších absolventů Sportovního gymnázia v tomto sportu je Jaroslav Bába. Narodil se 2.9.1984 v Karviné a jeho sportovní kariéra začala již v dorosteneckém věku, kdy v roce 2001 do sezóny vstoupil s osobním rekordem 195 cm v disciplíně skok do výšky. Mezi jeho největší úspěchy patří 1. místo z roku 2003, kdy se účastnil mistrovství Evropy juniorů ve Finsku, poté 3. místo na letních olympijských hrách v Athénách v roce 2004 a v neposlední řadě i jeho osobní rekord z halového mítinku v německém Arnstadtu, kde skočil 232 cm a zapsal se tak do české historie, jelikož tímto skokem překonal dosavadní 18 let starý rekord Jána Zváry.⁸⁷

Druhým kmenovým sportem je basketbal, který má na škole podporu od roku 1988. V rámci města Ostravy spolupracuje se třemi sportovními kluby SBŠ Ostrava, BK NH Ostrava a BK Snakes Ostrava. Ze začátku tento sport studovali výhradně chlapci, ale od roku 1992 se mezi studenty zařadila i děvčata.⁸⁸ Nejúspěšnějšími a nejznámějšími basketbalisty, kteří jsou i součástí české reprezentace, jsou absolventi Jan Veselý, Jakub Širina a Jaromír Boháčik, kteří se podíleli na velkém úspěchu české mužské reprezentace na mistrovství světa 2019 v Číně, kde se umístili na 6. místě a získali tak postup do olympijské kvalifikace na letní olympijské hry v Tokiu.⁸⁹ Hry se konaly v roce 2020 a Česká republika se umístila na 9. místě.⁹⁰

Dalším sportem, na který se gymnázium specializuje, je cyklistika. Ta je ze všech kmenových sportů nejmladší a na škole je podporována od roku 2015. Nejúspěšnějšími absolventy z řad cyklistů jsou sourozenci Průdkovi.⁹¹ Konkrétně Matěj Průdek, mezi jehož největší úspěchy patří 3. místo ve štafetách na Mistrovství Evropy z roku 2015.⁹² Znamější z této dvojice je však jeho sestra Barbora Průdková, která získala zlatou medaili na letních

⁸⁶ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 28

⁸⁷ Jaroslav Bába. *Český atletický svaz* [online]. [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: <https://www.atletika.cz/reprezentace/medailony-atletu/jaroslav-baba-2/>

⁸⁸ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 31-32

⁸⁹ MS basketbalistů 2019: zlaté Španělsko, Češi senzačně šestí. *iDnes.cz* [online]. [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/basket/mistrovstvi-sveta-basketbalistu-2019-cina-program-vysledky-svetovy-pohar.A181205_130916_sport-basket_ten

⁹⁰ Basketbal. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/sport-category/39>

⁹¹ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 35-36

⁹² Matěj Průdek. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových, Ostrava* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostava.cz/absolventi/matej-prudek/>

olympijských hrách mládeže v Nankingu v roce 2014 a o rok později se i kvalifikovala na první evropské hry v Baku, kde se umístila na 13. místě v disciplíně závod na horských kolech a na 39. místě v silniční cyklistice.⁹³

Judo je druhým nejstarším kmenovým sportem, na který se škola specializuje od roku 1985. Spoustu absolventů se nakonec stalo i úspěšnými trenéry toho sportu. Jmenovitě to jsou například Jiří Kólbl, Lubomír Bura, Dušan Koza či Pavlína Pěchovičková. Za období od roku 2015 do roku 2019 získali studenti gymnázia 43 cenných kovů z mistrovství ČR napříč různými kategoriemi.⁹⁴ Jedním z nich je i Radek Rýpar, který se v roce 2019 stal mistrem České republiky a ve stejném roce vyhrál i bronzovou medaili na evropském poháru juniorů v Polské Poznani.⁹⁵

Od roku 1994 se studenti mohou v rámci školy věnovat sportovní gymnastice. Škola úzce spolupracuje se dvěma sportovními kluby – Gymnastický klub Vítkovice a Sokol Moravská Ostrava 1. Za období od roku 1999 do roku 2019 studenti a absolventi Sportovního gymnázia získali 35 titulů Mistra ČR, 47 stříbrných a 46 bronzových medailí.⁹⁶ Jednou z nejúspěšnějších českých reprezentantek je gymnastka Veronika Cenková, mezi jejíž největší úspěchy patří 15. místo z evropských her v Baku z roku 2005 a stříbrná a bronzová medaile ze světového poháru Szombathely z Maďarska. Dostala se i na mistrovství světa v Glasgow, které bylo i zároveň kvalifikací na letní olympijské hry v Riu 2016, zde se však umístila až na 125. místě a nemohla tak být kvalifikována.⁹⁷

Kromě sportovní gymnastiky se škola od roku 2015 začala specializovat i na moderní gymnastiku a studentky jsou podle výkonosti řazeny do skupiny A a skupiny B.⁹⁸ Nejúspěšnější absolventkou je moderní gymnastka Zuzana Válková, která již v roce 2005 startovala na mistrovství světa v Baku v Ázerbájdžánu ve společných skladbách, kde se umístila na 18. místě a o pět let později se kvalifikovala na tutéž soutěž v Moskvě jako jednotlivec.⁹⁹

⁹³ Barbora Průdková. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/barbora-prudkova>

⁹⁴ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 39-40

⁹⁵ Rýpar Radek. *1. Judo club Baník Ostrava* [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.ljbo.cz/index.php?mact=FrontEndUserListing,cntnt01,viewdetails,0&cntnt01uid=947&cntnt01returid=32>

⁹⁶ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 54

⁹⁷ Veronika Cenková. *Svět sportovní gymnastiky* [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.svetgymnastiky.cz/ceska-zakladna-gymnastek/zeny-a/veronika-cenkova/>

⁹⁸ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 43-44

⁹⁹ Svět a pak konec. To je plán Válkové. *E15* [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/svet-a-pak-konec-to-je-plan-valkove-846764>

Dalším kmenovým sportem je plavání, na které se gymnázium specializuje od roku 1999. Gymnázium má spoustu úspěšných plavců, kteří se prosazují na mezinárodních soutěžích. Nejznámější z nich je Barbora Zavadová, která se již dvakrát kvalifikovala na letní olympijské hry.¹⁰⁰ První byly v Londýně v roce 2012, kde se umístila na 15. místě v disciplíně 400 m individuální polohový závod a na 32. místě v disciplíně 200 m individuální polohový závod. Druhé byly letní olympijské hry v Rio de Janeiro, konané v roce 2016, kde se umístila na 14. místě v závodě na 400 m a 21. místě v závodě na 200 m, vylepšila tak své výsledky z předchozí olympiády. Mezi její největší úspěchy patří bronzová medaile z mistrovství Evropy z roku 2012.¹⁰¹

Posledním sportem, na který se studenti mohou od roku 1994 specializovat, je volejbal. Ten je rozdělen na chlapecký a dívčí. Většina hráček je z volejbalového klubu TJ Ostrava, ale jsou zde i hráčky z širšího okolí například z klubu TJ Sokol Frýdek-Místek, VK Polanka nebo VO Slezská Orlice. Mezi nejznámější absolventky patří Ivana Plchotová, která zvítězila v roce 2000 na mistrovství Evropy juniorek a v nejvyšší italské soutěži A₁ byla vyhlášena nejlepší hráčkou roku.¹⁰² Nejznámější absolventkou a volejbalistkou je Barbora Hermannová, která se spolu s Markétou Nausch umístila v plážovém volejbalu na 17. místě na letních olympijských hrách v Riu v roce 2016 a o dva roky později se v Tokiu na dalších olympijských hrách umístily na 19. místě.¹⁰³ Z oblasti mužského volejbalu největšího úspěchu dosáhl absolvent Lukáš Vašina, který s českou reprezentací zvítězil na mistrovství Evropy v Maďarsku a stal se tak v roce 2017 mistrem Evropy v kategorii U19.¹⁰⁴

¹⁰⁰ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 47-48

¹⁰¹ Barbora Zavadová. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/barbora-zavadova>

¹⁰² Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 58

¹⁰³ Kompletní výsledky – Plážový volejbal. *Český olympijský tým* [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: https://www.olympijskytym.cz/sport-category/69?page=results#table_results

¹⁰⁴ Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. c. d., s. 58

Závěr

V bakalářské práci jsem se zaměřila na historii městské části Ostrava-Zábřeh. První zmínky o její existenci se datují již od 13. století, kdy bratři Stangovi složili písemnou lenní přísahu olomouckému biskupovi Dětřichovi z Hradce a od té doby až do 15. století zemědělská ves nesla německý název Heinrichsdorf. V průběhu dějin se obec Zábřeh nad Odrou velmi měnila. Docházelo k rozdělování a následnému znovu spojení obce až do roku 1924, kdy se stala součástí městského obvodu Ostrava–Jih, na základě rozhodnutí Národního výboru města Ostravy.

V další části jsem se snažila nastínit dějiny a vývoj zábřežského školství, které se zde datuje od 16. století. Od toho období po současnost v Ostravě-Zábřehu přibývalo mnoho škol. Vše bylo v důsledku rozrůstajícího se počtu obyvatel z důvodu rozvoje průmyslu ve městě Ostrava. Lidé se zde stěhovali za prací, a tak bylo potřeba, aby vznikaly školy pro jejich děti, kde by se mohly vzdělávat. V průběhu dějin se školy různě zvětšovaly a přesouvaly do nových budov, tudíž je dnes jen pár škol, které jsou na stejném místě od počátku až do současnosti.

V předposlední kapitole jsem se věnovala tématice, která mi byla nejbližší, a to historii gymnázia, kde jsem osm let studovala. Cílem bylo zpracovat ucelený přehled historie, vyzdvihnout důležité milníky, proměny školy a významné absolventy. Škola v letošním roce oslaví 65. výročí, které se bude konat v září a ku příležitosti vydají nový v pořadí již 6. almanach. Má práce by tak mohla mít význam při doplnění mnou zjištěných historických informací a poznatků do právě zmíněného almanachu.

Poslední kapitola pojednává o historii Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátopkových. Ačkoliv nemá škola svou historii tak rozsáhlou, jelikož se její vznik datuje od roku 1985, tak i přesto, se zde událo spoustu významných událostí a proměn školy. Podstatnou část této kapitoly má podkapitola o významných absolventech, jelikož mezi ně patří světově známí sportovci, kteří se účastní mnoha soutěží a značná část z nich byla kvalifikována i na olympijské hry.

Cílem mé práce bylo podat ucelený přehled dějin městské části Ostrava-Zábřeh a vývoje školství v dané oblasti. Konkrétně se zaměřit a zpracovat historii daných gymnázií od počátku vzniku až do současnosti a vyzdvihnout významné absolventy obou škol. Věřím, že se mi tyto cíle podařilo splnit a dokázala jsem nastínit přehled významných milníků v dějinách jak celkově městské části, tak i konkrétních gymnázií.

V rámci rozšíření mé bakalářské práce by se dalo ještě uvažovat o přesahu do praktické části. Zde bych se věnovala přípravě a následné tvorbě výukových panelů, které by odkazovaly na historii městské části Ostrava-Zábřeh. Tyto panely s podrobnými dějinami by byly umístěny ve vestibulu školy a žáci by si je mohli kdykoliv během přestávky prohlédnout a dozvědět se tak více o dějinách okolí, kde se gymnázia nacházejí. V rámci návrhu bych připravila i pracovní list, který by obsahoval různé cvičení a jejich úkolem by bylo najít odpovědi v textu na panelech, či dohledat podle QR kódu další informace na internetových stránkách. V teoretické části by se práce ještě dále mohla obohatit i o rozhovory s pamětníky a bývalými učiteli gymnáziích, na které jsem se v mé bakalářské práci zcela nezaměřila.

Návrhem na rozšíření této bakalářské práce na diplomovou, by mohlo být zpracování dějin gymnaziálního školství celého města Ostravy. V Ostravě se nachází spousta dalších významných gymnázií s letitou historií. Pro příklad bych uvedla Maticní gymnázium, které bylo první českou střední školou v Ostravě, jehož počátky sahají do roku 1897, nebo Gymnázium Hladnov, které má své kořeny již v roce 1911, kdy bylo otevřeno šestileté dívčí lyceum.

Seznam použité literatury

Literatura:

BAKALA, Jaroslav. *Dějiny Ostravy*. Ostrava: Sfinga, 1993.

BARTOŇ, Miloš. *Ostrava-Jižní město, největší nové sídliště v ČSSR*. In Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města, 3, Ostrava, 1966.

KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. IV. díl. Praha, 2000.

MATÝSEK, Jaromír. *Církevní gymnázium v Ostravě-Zábřehu. 100 let školní budovy (1894-1994)*. Ostrava-Zábřeh, 1994.

PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, 2017.

ŠRÁMEK, Rudolf. *Vznik jména Ostravy a připojených obcí*. In Ostrava. Sborník příspěvků k dějinám a výstavbě města, 6, Ostrava, 1973.

TUREK, Adolf. *Místopisný rejstřík obcí českého Slezska a severní Moravy*. Opava, 2004.

Sborníky:

CHMELA, Jiří, Petr ŘÍMAN, Eva SKOTNICOVÁ, Eva SURMA a Václav TABÁŠEK, 2017. *Almanach 1957-2017*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a.

KUNZ, Jaroslav, Tereza ROHÁČKOVÁ, Petr ŘÍMAN, Jiří SURMA a Václav TABÁŠEK, 2007. *Almanach 1957-2007*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a.

KUNZ, Jaroslav, 1997. *Almanach 1957-1997*. Ostrava-Zábřeh: Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a.

Příspěvky ve sbornících:

Historie školy, 2010. In: *Slavíme 25 let: 1985-2010*. Ostrava-Zábřeh: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových, Ostrava.

Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. Ostrava-Zábřeh: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových, Ostrava.

Časopisy:

MUDr. Jiří Pekárek: Zubní lékařství je umělecké řemeslo. *SANQUIS* [online]. 2009(66), 95 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.sanquis.cz/index1.php?linkID=art2202&rubrikaID=560>

STAŇTE SE STUDENTY GYMNÁZIA OSTRAVA-ZÁBŘEH! 2021. *Jižní listy* [online]. Ostrava, 2021(2), 28-28 [cit. 2022-3-21]. ISSN edsmed.CZ. Dostupné z: <https://ovajih.ostrava.cz/cs/o-jihu/jizni-listy/rocnik-2021/rocnik-2021/Jinlistynor2021web.pdf>

Internetové zdroje:

Adam Rykala. Novinky.cz [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/adam-rykala-246159>

Barbora Průdková. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/barbora-prudkova>

Barbora Zavadová. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/barbora-zavadova>

Basketbal. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/sport-category/39>

ČESKO. Část 1 zákona č. 31/1953 Sb., o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon) - znění od 30. 12. 1958. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010-2022 [cit. 9. 4. 2022]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1953-31#cast1>

Denisa Helceletova. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/denisa-helceletova>

Domov mládeže. Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových Ostrava [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/domov-mladeze/>

Gabriela Capová. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/2876>

Historie. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových Ostrava* [online]. [cit. 2022-03-17]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/historie/>

Jaromír Chalupa. Hlídač státu [online]. [cit. 2022-04-05]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/Osoba/Funkce/jaromir-chalupa>

Jaroslav Bába. Český atletický svaz [online]. [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: <https://www.atletika.cz/reprezentace/medailony-atletu/jaroslav-baba-2/>

Kompletní výsledky – Plážový volejbal. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-04-01]. Dostupné z: https://www.olympijskytym.cz/sport-category/69?page=results#table_results

Londýn 2012. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/londyn-2012>

Matěj Průdek. Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových, Ostrava [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/absolventi/matej-prudek/>

MS basketbalistů 2019: zlaté Španělsko, Češi senzačně šestí. iDnes.cz [online]. [cit. 2022-04-08]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/basket/mistrovstvi-sveta-basketbalistu-2019-cina-program-vysledky-svetovy-pohar.A181205_130916_sport-basket_ten

MUDr. Jiří Pekárek: Zubní lékařství je umělecké řemeslo. SANQUIS [online]. 2009(66), 95 [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.sanquis.cz/index1.php?linkID=art2202&rubrikaID=560>

MUDr. Zdenka Němečková Crkvenjaš, MBA. Regionální sdružení Moravskoslezský kraj – ODS [online]. [cit. 2022-04-03]. Dostupné z: <https://www.ods.cz/region.moravskoslezsky/profil/34927-zdenka-nemeckova-crkvenjas>

Nanking 2014. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/nanking-2014>

O škole. Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a [online]. [cit. 2022-03-10]. Dostupné z: <https://www.gvoz.cz/o-skole/>

Patrik Bartošák. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-26]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/patrik-bartosak>

Peking 2008. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/peking-2008>

Peking 2008. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-23]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/peking-2008>

Rio 2016. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/olympic/rio-2016>

Rýpar Radek. 1. Judo club Baník Ostrava [online]. [cit. 2022-04-09]. Dostupné z: <https://www.1jcbo.cz/index.php?mact=FrontEndUserListing,cntnt01,viewdetails,0&cntnt01uid=947&cntnt01returnid=32>

Sportovní areál Volgogradská. *OstravaInfo* [online]. [cit. 2022-02-20]. Dostupné z: <https://www.ostravainfo.cz/cz/uzij-si-ostravu/sport-a-volny-cas/8111-sportovni-areal-volgogradska.html>

Sportovní komplex Volgogradská. Stavby v MS kraji [online]. [cit. 2022-04-07]. Dostupné z: <https://www.msstavby.cz/sportovni-komplex-volgogradska-21-01-2020/>

Svět a pak konec. To je plán Válkové. E15 [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/magazin/svet-a-pak-konec-to-je-plan-vaalkove-846764>

Veronika Cenková. Český olympijský tým [online]. [cit. 2022-03-24]. Dostupné z: <https://www.olympijskytym.cz/athlete/veronika-cenkova>

Veronika Cenková. Svět sportovní gymnastiky [online]. [cit. 2022-04-10]. Dostupné z: <https://www.svetgymnastiky.cz/ceska-zakladna-gymnastek/zeny-a/veronika-cenkova/>
Víceúčelový sportovní areál. *Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových Ostrava* [online]. [cit. 2022-03-20]. Dostupné z: <https://www.sportgym-ostrava.cz/viceucelovy-sportovni-areal/>

Zájmové kroužky. Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a [online]. [cit. 2022-03-16]. Dostupné z: <https://www.gvoz.cz/o-skole/zajmove-krouzky/>

Základní metody experimentální biomechaniky. Fakulta tělesné výchovy a sportu [online]. [cit. 2022-03-25]. Dostupné z: <https://ftvs.cuni.cz/FTVS-1402.html>

Seznam příloh

1. Pečeť obce Zábřeh nad Moravou
2. Historická budova zábřežské obecné školy 1920
3. Historická budova obecné školy chlapecké a dívčí na rohu dnešních ulic Ruská a Dolní 1920
4. Vstup do budovy gymnázia Ostrava-Zábřeh po rekonstrukci v roce 2014
5. Vizualizace nového Sportovního komplexu Volgogradská

Přílohy

Příloha č. 1: Pečeť obce Zábřeh nad Odrou

(Zdroj: BAKALA, Jaroslav. *Dějiny Ostravy*. Ostrava: Sfinga. 1993, s. 623)

Příloha č. 2: Historická budova zábřežské obecné školy 1920

(Zdroj: PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, 2017, s. 26)

Příloha č. 3: Historická budova obecné školy chlapecké a dívčí na rohu dnešních ulic Ruská a Dolní 1920

(Zdroj: PŘENDÍK, Petr. Zábřeh nad Odrou. In: *Městský obvod Ostrava-Jih: včera a dnes*. Ostrava, 2017, s. 28)

Příloha č. 4: Vstup do budovy gymnázia Ostrava-Zábřeh po rekonstrukci v roce 2014

(Zdroj: Vstup do budovy gymnázia Ostrava-Zábřeh. In: *Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a* [online]. [cit. 2022-04-18]. Dostupné z: <https://www.gvoz.cz/nase-skola/>)

Příloha č. 5: Vizualizace nového Sportovního komplexu Volgogradská

(Zdroj: Historie školy, 2020. In: *Slavíme 35 let: 1985-2020*. Ostrava-Zábřeh: Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátopkových, Ostrava, s. 9)

Anotace

Jméno a příjmení:	Michaela Zajícová
Katedra:	Katedra společenských věd
Vedoucí práce:	PhDr. Pavel Kopeček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2022

Název práce:	Historie gymnaziálního školství v městské části Ostrava-Zábřeh
Název v angličtině:	History of grammar school education of the city district Ostrava-Zábřeh
Anotace práce:	Práce se zabývá dějinami městské části Ostrava-Zábřeh, vývojem školství v dané oblasti a podrobněji popisuje historii a významné osobnosti Gymnázia Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a a Sportovního gymnázia Dany a Emila Zátokových Ostrava.
Klíčová slova:	Historie, Ostrava-Zábřeh, školství, gymnázium
Anotace v angličtině:	The thesis is focused on the history of the district Ostrava-Zábřeh, the development of education in the area and in detail describes the history and notabilities of the Gymnázium Ostrava-Zábřeh, Volgogradská 6a and of the Sportovní gymnázium Dany a Emila Zátokových Ostrava.
Klíčová slova v angličtině:	History, Ostrava-Zábřeh, education, high school
Přílohy vázané v práci:	Obrázková příloha
Rozsah práce:	39 stran
Jazyk práce:	Český jazyk